

Dziedziczenie i odrzucenie spadku przez dziecko

Każda osoba niezależnie od wieku może odziedziczyć majątek lub długi zmarłej osoby.

W polskim prawie występują dwa tytuły dziedziczenia:

- z mocy ustawy (gdy spadkodawca nie sporządził testamentu);
- z mocy testamentu (gdy spadkodawca powołał w testamencie spadkobiercę).

Spadkobierca, czyli osoba, która ma odziedziczyć spadek, musi w chwili otwarcia spadku mieć zdolność prawną (żyć lub być już poczętym i urodzić się żywym).

W procesie dziedziczenia nie ma znaczenia wiek spadkobiercy. Można zostać spadkobiercą będąc nawet kilkutygodniowym płodem. Małoletni może odziedziczyć spadek jako zstępny w linii prostej tj. jako dziecko, wnuk, prawnuk, a także w linii bocznej tj. nawet po ciotecznym wujku bądź ciotecznej babce. Kolejność dziedziczenia, gdy spadkodawca nie pozostawił testamentu, określa Kodeks cywilny, który mówi, że:

1. w pierwszej kolejności powołane z ustawy do spadku są dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek; dziedziczą oni w częściach równych; jednakże część przypadająca małżonkowi nie może być mniejsza

BIULETYN Z ZAKRESU WIEDZY PRAWNICZEJ O TEMATYCE PRZEWAŻAJĄCEJ PODCZAS UDZIELENIA PORAD PRAWNYCH

przygotowany w ramach zadania publicznego w zakresie prowadzenia w 2025 roku punktu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego i mediacji na terenie powiatu Łosickiego.

niż jedna czwarta całości spadku (jeżeli dziecko spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadał, przypada jego dzieciom w częściach równych. Przepis ten stosuje się odpowiednio do dalszych zstępnych) – **art. 931 k.c.**;

2. w braku zstępnych spadkodawcy powołani do spadku są z ustawy jego małżonek i rodzice. Udział spadkowy każdego z rodziców, które dziedziczy w zbiegu z małżonkiem spadkodawcy, wynosi jedną czwartą całości spadku. Jeżeli ojcostwo rodzica nie zostało ustalone, udział spadkowy matki spadkodawcy, dziedziczącej w zbiegu z jego małżonkiem, wynosi połowę spadku – **art. 932 k.c.**;
3. w braku zstępnych i małżonka spadkodawcy, cały spadek przypada jego rodzicom w częściach równych, a jeżeli jedno z rodziców spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadał, przypada rodzeństwu spadkodawcy w częściach równych. Jeżeli którekolwiek z rodzeństwa spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku pozostawiając zstępnych, udział spadkowy, który by mu przypadał, przypada jego zstępnym – **art. 932 k.c.**;
4. w przypadku braku zstępnych, małżonka, rodziców, rodzeństwa i zstępnych rodzeństwa spadkodawcy, cały spadek przypada dziadkom spadkodawcy. Dziedziczą oni w częściach równych; jeżeli któreś z dziadków spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadał, przypada jego zstępnym. Podział tego udziału następuje według zasad, które dotyczą podziału spadku między zstępnych spadkodawcy – **art. 934 k.c.**

Przepis art. 934 k.c. powoduje, że małoletnie dziecko może odziedziczyć spadek nawet po bardzo dalekim krewnym, którego nawet rodzice mogli nie znać.

Istotne jest, aby pamiętać, że jeżeli rodzic odrzuca spadek po swoim krewnym, to powinien zawsze pamiętać, aby odrzucić też spadek w imieniu swojego dziecka.

**BIULETYN Z ZAKRESU WIEDZY PRAWNICZEJ O TEMATYCE PRZEWAŻAJĄCEJ
PODCZAS UDZIELENIA PORAD PRAWNYCH**

przygotowany w ramach zadania publicznego w zakresie prowadzenia w 2025 roku punktu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego i mediacji na terenie powiatu Łosickiego.

Aby odrzucić spadek przez Małoletniego trzeba uzyskać sądową zgodę na czynność przekraczającą zwykły zarząd majątkiem dziecka. Konieczne jest złożenie oświadczenia o odrzuceniu spadku w imieniu małoletniego, a potem złożenie oświadczenia o odrzuceniu spadku przed sądem lub notariuszem.

Odrzucić spadek w imieniu małoletniego dziecka może jeden z rodziców lub oboje rodziców, ale muszą oni otrzymać stosowne zezwolenie na odrzucenie spadku. W wypadku, gdy dziecko nie ma rodziców, to zezwolenie jest udzielane opiekunowi prawnemu. Odrzucenie spadku przez jednego rodzica jest możliwe, gdy drugi z rodziców np. pracuje poza granicami kraju, odbywa karę pozbawienia wolności czy już nie żyje.

Spadek może przyjąć jedno z dzieci, a drugie z dzieci odrzucić spadek. Możliwe jest także odrzucenie spadku przez małoletniego, który mieszka za granicą.

Pamiętać należy, że dziecko poczęte, ale nienarodzone pod warunkiem, że urodzi się żywe, także może dziedziczyć spadek, więc w imieniu tego dziecka także trzeba odrzucić spadek. Termin na odrzucenie spadku wynosi 6 miesięcy. Termin liczy się, od dnia, w którym małoletni, czyli jego rodzice dowiedzieli się o powołaniu małoletniego do spadku.

Wtedy należy złożyć wniosek do sądu rejonowego wydziału rodzinnego i nieletnich o udzielenie zezwolenia na czynność prawną przekraczającą zwykły zarząd majątkiem dziecka, tj. odrzucenie spadku, a następnie niezwłocznie złożyć oświadczenie o odrzuceniu spadku w imieniu małoletniego.

Odrzucenie spadku w imieniu małoletniego bez zgody sądu jest nieważne. Procedura odrzucenia spadku jest dwuetapowa:

**BIULETYN Z ZAKRESU WIEDZY PRAWNICZEJ O TEMATYCE PRZEWAŻAJĄCEJ
PODCZAS UDZIELENIA PORAD PRAWNYCH**

przygotowany w ramach zadania publicznego w zakresie prowadzenia w 2025 roku punktu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego i mediacji na terenie powiatu Łosickiego.

1. postępowanie w przedmiocie udzielenia zezwolenia przez sąd rodzinny na odrzucenie spadku – to sąd rodzinny wydaje stosowane zezwolenie;
2. odrzucenie spadku w imieniu małoletniego przed notariuszem lub przed sądem.

Po uzyskaniu prawomocnego zezwolenia na odrzucenie spadku, należy złożyć oświadczenie o odrzuceniu spadku w imieniu małoletniego przed notariuszem bądź przed sądem.

Zezwolenie na dokonanie czynności nie jest równoznaczne z jej dokonaniem. Najszybciej i najtaniej odrzucić spadek w imieniu dziecka przed notariuszem. Należy uczynić to bez zwłoki po uprawomocnieniu się postanowienia.

U notariusza obecny musi być rodzic bądź rodzice, którym udzielono zezwolenia na dokonanie tych czynności. Koszt takiego notarialnego odrzucenia spadku to wydatek ok. 100 zł.

BIULETYN Z ZAKRESU WIEDZY PRAWNICZEJ O TEMATYCE PRZEWAŻAJĄCEJ
PODCZAS UDZIELENIA PORAD PRAWNYCH

przygotowany w ramach zadania publicznego w zakresie prowadzenia w 2025 roku punktu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego i mediacji na terenie powiatu Łosickiego.